

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 21.08.2023

Makale Kabul Tarihi: 09.10.2023

TR63 BÖLGESİ BELEDİYELERİNİN KENTSEL DİRENÇLİLİK FARKINDALIKLARININ STRATEJİK PLANLAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Eda MERT*

Muhammed Enes KAN**

Öz

Dünya çapında kentler, ekonomik, sosyal, teknolojik birtakım değişimlerin yanı sıra, iklim değişikliği, ekolojik bozulma, afetler gibi yüksek düzeyde karmaşık ve kronik sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar karşısında kentlerin başa çıkma kabiliyetlerinin geliştirilmesi ve sorunlarla başa çıkabilmek için bir direnç oluşturması gerektiğinden yola çıkan bir kavram olan kentsel dirençlilik, bir kentsel politika söylemi olarak 'giderek daha etkili' hale gelmiştir. Bu çalışmada, halka en yakın hizmet birimleri olan belediyelerin geleceğe yönelik amaç ve hedeflerinin yer aldığı stratejik planlarında "kentsel dirençlilik" kavramına yönelik farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Belediyelerin kentsel dirençlilik farkındalığı ve bu yöndeki faaliyetleri Kaya ve Yaylı (2023) tarafından OECD ve BM'nin kentsel dirençliliği ele alış biçimi referans alınarak hazırlanan "çevre", "ekonomi", "toplum" ve "yönetişim" başlıkları ve bu başlıkların her birinin altında yer alan 5 alt başlık rehberliğinde değerlendirilmiştir. Çalışma, TR63 bölgesi illeri (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) belediyelerinin 2020-2024 stratejik planları ile sınırlandırılmıştır. Stratejik planlar nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir analiz yöntemi olan içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Böylece bu çalışmada, Hatay Büyükşehir Belediyesi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin 2020-2024 stratejik planlarının kentsel dirençlilik farkındalığı incelenmiş ve kentsel dirençliliğe yönelik düzenlemeleri araştırılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin stratejik planlarında kentsel dirençlilik farkındalığının Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesine göre çok daha

* Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü, edamert@artvin.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9079-7786.

** Öğr. Gör. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Ulaştırma Hizmetleri Bölümü, meneskan@bayburt.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9786-9858.

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

fazla olduğunu, TR63 Bölgesi belediyelerinin stratejik planlarının çevre ve toplum temalarına, ekonomi ve yönetim temalarına göre çok daha duyarlı olduğunu göstermiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre TR63 Bölgesi belediyelerinin kentsel dirençliliği artırmak için özellikle ekonomi alanındaki düzenleme ve uygulamalarını artırması ve kentlerde işlenen suçları önlemeye yönelik tedbirleri de kendi sorumluluklarının bir parçası olarak görmeleri gereklidir. Ayrıca, yöneticiler halka daha yakın ve daha erişilebilir olmaya özen göstermeli ve güçlü bir yönetim ağının kurulabilmesi için kent konseylerine daha fazla önem vermelidir.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Dirençlilik, Stratejik Plan, Sürdürülebilirlik, TR63 Bölgesi.

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Analysing the Urban Resilience Awareness of TR63 Region Municipalities Through Their Strategic Plans

Abstract

Cities around the world are facing highly complex and chronic problems such as climate change, ecological degradation, disasters as well as economic, social and technological changes. Urban resilience, a concept based on the need to improve the coping capabilities of cities in the face of these problems and to build a resilience to cope with the problems, has become 'increasingly effective' as an urban policy discourse. In this study, the level of awareness of municipalities, which are the closest service units to the public, on the concept of "urban resilience" in their strategic plans, which include their goals and objectives for the future, is analysed. The municipalities' awareness of urban resilience and their activities in this direction were evaluated under the headings of "environment", "economy", "society" and "governance" and 5 sub-headings under each of these headings prepared by Kaya and Yaylı (2023) with reference to the OECD and UN's approach to urban resilience. The study was limited to the 2020-2024 strategic plans of the municipalities of TR63 region provinces (Hatay, Kahramanmaraş and Osmaniye). Strategic plans were analysed by content analysis method, which is a frequently used method of analysis in qualitative research. Thus, in this study, the urban resilience awareness of the 2020-2024 strategic plans of Hatay Metropolitan Municipality, Kahramanmaraş Metropolitan Municipality and Osmaniye Municipality was analysed and their arrangements for urban resilience were investigated. The findings of the study show that the awareness of urban resilience in the strategic plans of Hatay Metropolitan Municipality and Osmaniye Municipality is much higher than that of Kahramanmaraş Metropolitan Municipality, and that the strategic plans of TR63 Region municipalities are much more sensitive to the themes of environment and society than to the themes of economy and governance. According to the results obtained in the study, TR63 Region municipalities should increase their regulations and practices especially in the field of economy in order to increase urban resilience and should consider measures to prevent crimes committed in cities as part of their responsibilities. In addition, administrators should pay attention to be closer and more accessible to the public and pay more attention to city councils in order to establish a strong governance network.

Keywords: Urban Resilience, Strategic Plan, Sustainability, TR63 Region.

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Giriş

Kentler, iklim değişikliği, kritik altyapı sorunları, terörist saldırıları, teknolojik kazalar, salgın hastalıklar ve afetler dâhil olmak üzere bir dizi karmaşık sorunla karşı karşıyadır. Bugün dünya nüfusu 7,6 milyar olup, 2050 yılında 9,8 milyara ulaşacağı ve kentsel alanlarda yaşayan nüfusun 2050 yılına kadar %55'ten %68'e çıkması beklenmektedir (Ribeiro ve Gonçalves, 2019, s. 1). Dünya nüfusunun giderek daha fazla kentsel alanlarda yaşaması, ekonomik krizler, kirlilik, salgınlar, yoksulluk, işsizlik, çarpık kentleşme, cinsiyet ayrımcılığı, göç, altyapı yoksunluğu, kalabalıklaşma (Kaya ve Yaylı, 2023, s. 376) vb. sorunların gün geçtikçe daha karmaşık hale gelmesine sebebiyet vermiştir. Bu tehditler karşısında kentlerin uyum kabiliyetini geliştirmesi ya da direnç oluşturması gerekmektedir. Bu kapsamda, tüm bu tehditlere dayanabilme ve kendini koruyabilme gücünü ifade eden kentsel dirençlilik giderek daha fazla dikkat çeken ve ilgi gösterilen bir kavram haline gelmiştir (Carmin ve vd., 2012; Leichenko, 2011; Akt: Meerow ve vd., 2016).

Kentleşme sorunları ve ortaya çıkarmış oldukları tehditler, kentlerin nasıl daha dayanıklı hale gelebileceği ve bu konuda fiilen neler yapılabileceği hakkında daha fazla düşünmemizi sağlamıştır. Bu noktada ise; politika yapıcılarının, kentlerde bu sorunlarla başa çıkabilmek için ne tür politikalar geliştireceği ve stratejik planlarında bu konuya dair amaç ve hedeflerinin neler olacağı merak konusudur. Bu kapsamda, kentsel sorunların çözümü için, merkezi yönetim yanında yerel yönetimlerin de bir takım önleyici ve düzeltici tedbirler alması ve bu tedbirleri temel politika araçları olan stratejik planlarına yansıtması beklenmektedir. Konunun öneminden hareketle bu çalışmada yerel yönetim birimi olan belediyelerin stratejik planlarında kentsel dirençlilik konusundaki farkındalıkları değerlendirilecektir. Çalışma, TR63 bölgesi illeri (Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye) belediyeleri tarafından en son hazırlanan stratejik planlar ile sınırlandırılmıştır. Yani çalışmada; Hatay Büyükşehir Belediyesi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin 2020-2024 stratejik planlarının kentsel dirençlilik farkındalığı ve kentsel dirençliliğe yönelik ne tür amaç ve hedefleri olduğu tespit edilmeye çalışılacaktır. Çalışma sonucunda ele alınan belediyeler nezdinde yapılan değerlendirmelerin, diğer belediyeler açısından yol gösterici olması, kentsel dirençlilik kavramına olan ilginin ve önemin artması beklenmektedir. Ayrıca çalışmanın, tüm belediyelerimiz açısından kentsel

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

dirençlilik kavramının gerektirdiği düzenlemelerin, belediyelerin stratejik planlarında dikkate alınması ve uygulanması için bir farkındalık oluşturacağı düşünölmektedir.

1. Kentsel Dirençlilik ve Stratejik Plan Kavramları

1.1. Kentsel dirençlilik

Dirençlilik, birçok farklı şekilde tanımlanmış (Meerow vd., 2016; Schiappacasse ve Müller, 2018) ve çevre bilimleri, ekoloji, mühendislik ve psikoloji gibi çok çeşitli araştırma alanlarında kullanılmıştır (Bautista ve diğ., 2022). Mühendislik dayanıklılığı, ekolojik dayanıklılık ve sosyo-ekolojik dayanıklılık literatürde bulunabilecek üç ana yaklaşımdır (Sharifi ve Yamagata, 2016). Ekolojik literatürden yola çıkan kentsel dirençlilik genellikle karmaşık sosyo-ekonomik-fiziksel-çevresel sistemler olarak şehirlerin tehlikelerden veya felaketlerden kurtulma ve bunlarla ilişkili riskleri azaltma kapasiteleriyle ilişkilendirilmiştir (Davis, 2018, s. 106).

Direnç, Latince geri esneme anlamına gelen “*re-salire*” kökünden gelmektedir (Moloney ve Doyon, 2021). Geri esnemek ve geri atlamak herhangi bir etki karşısında mevcut durumunu korumak veya etki sonrasında mevcut durumuna geri dönebilmek anlamındadır (Konukcu, 2020, s. 330). Türk Dil Kurumu ise direnç kavramını “*Dayanma, karşı koyma gücü; dayanırlık, mukavemet*” olarak ifade etmiştir (TDK, 2021).

Kentsel dirençlilik, ekosistemle ilişkili olarak ilk kez Holling (1973) tarafından tanımlanmıştır. Holling (1973) dirençliliği, bir ekosistemin rahatsızlık karşısında temel işlevsel özelliklerini koruyabilme yeteneği olarak tanımladı. Holling ve vd, (2004, s.558) kentsel dirençliliği, “*bir sistemin, temelde aynı işlevi, yapıyı, kimliği ve geri bildirimleri koruyacak şekilde değişime uğrarken rahatsızlığı absorbe etme ve yeniden düzenleme kapasitesi*” olarak tanımlamıştır.

“*Kentsel dayanıklılık, bir kentsel sistemin ve onu oluşturan tüm sosyo-ekolojik ve sosyo-teknik ağların zamansal ve mekânsal ölçeklerde bir rahatsızlık karşısında istenen işlevleri sürdürme veya hızla geri dönme, değişime uyum sağlama ve mevcut veya gelecekteki uyum sağlama kapasitesini sınırlayan sistemleri hızla dönüştürme becerisini ifade eder*” (Meerow ve diğ., 2016, s. 40). Wagner ve Breil’ e (2013, s. 114) göre dirençli bir şehrin daha kapsamlı bir tanımı, bir topluluğun strese dayanma, hayatta kalma, uyum sağlama ve bir kriz veya felaketten sonra kendini

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

toparlama ve hızla yoluna devam etme konusundaki genel kapasitesini ve yeteneğini vurgular. Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi'nin (United Nations Office for Disaster Risk Reduction-UNDRR) kentsel dirençlilik tanımı ise, *“tehlikelere maruz kalan bir sistemin, topluluğun veya toplumun, temel yapılarının korunması ve restorasyonu da dâhil olmak üzere, bir tehlikenin etkilerine zamanında ve verimli bir şekilde direnme, absorbe etme, uyum sağlama, dönüştürme ve bunlardan kurtulma yeteneğidir”* (WEB1).

Dirençlilik teorisi ekolojik sistem yanında; doğal afetler ve risk yönetimi, tehlikeler, iklim değişikliğine uyum ve enerji sistemleri gibi pek çok konu ile bağlantılı olarak çalışılmış geniş bir kavramdır (Meerow, 2016, s. 43). Birçok konuyla bağlantılı olan kentsel dirençlilik konusunda çeşitli çalışmalar yapan Rockefeller Vakfı, dünya çapında insanlığın refahını artırma misyonunun bir parçası olarak, 2013 yılında kentsel dayanıklılığa odaklanan yeni bir program benimsemiştir. 100 Dirençli Şehir (100RC) Programı, dünyanın dört bir yanındaki şehirleri XXI. yüzyılda giderek daha fazla etkileyen fiziksel, sosyal ve ekonomik zorluklara karşı daha dirençli hale gelmesine yardımcı olmaya adanmıştır (Spaans ve Waterhout, 2017, s. 110).

Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) gibi oluşumlar da kentsel dirençlilik konusunda bir takım çalışmalar sürdürmektedir. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi “Şehirleri Dirençli Yapmak” adında bir kampanya düzenlemiştir (WEB2).

Dünya Bankası ve Afet Azaltma ve Yeniden Yapılanma Küresel Fonu (GFDRR) arasındaki bir ortaklıkla başlatılan Şehir Direnç Programı (CRP) ise, afetlerin ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini planlama ve azaltma kapasitesine sahip dayanıklı şehirler inşa etmek için çalışır (WEB3).

OECD dirençli şehirlerin, gelecekteki şokları (ekonomik, çevresel, sosyal ve kurumsal) absorbe etme, iyileştirme ve bunlara hazırlanma yeteneğine sahip olduğunu ve sürdürülebilir kalkınmayı, refahı ve kapsayıcı büyümeyi desteklediğini ifade etmiştir. Kentsel dirençlilik çalışmalarında, dirençliliğin değerlendirilmesi için dirençlilik boyutlarının anlaşılması önemlidir. Literatüre göre kentsel dirençlilik analizi, doğal afetlerle ilgili tehdit ve risklerle önemli ölçüde ilişkilidir (Ribeiro ve Gonçalves, 2019, s. 4). OECD'ye göre kentsel dirençliliği sağlayan

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

ekonomi, toplum, çevre ve yönetim olmak üzere 4 temel boyut ve bu boyutların her birinde dirençliliği ölçmek için çeşitli alt ölçütler bulunmaktadır (WEB4).

1.2. Stratejik plan

Stratejik planlama, örgütün bulunduğu nokta ile varmayı istediği nokta arasındaki yolu tarif etmektedir (Parlak, 2016, s. 346). Bir başka ifade ile stratejik planlama Stratejik plan ise; “*Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren planı ifade eder*” (Akt: Yıldız, 2013, s. 42). Bir başka tanıma göre ise stratejik plan, örgütün misyonu doğrultusunda amaçların tespit edilerek, fırsat ve tehditlerin belirlenmesi, örgütün üstünlük ve zayıflıklarının analizinin ardından stratejik alternatiflerden en uygun olanının tercih edilmesidir (Çetin, 2017, s. 5). Stratejik planlama, uzun vadeli örgütsel hedeflerin belirlenmesine ve bunlara ulaşmak için tasarlanan planların geliştirilmesine ve uygulanmasına odaklanır (Stonehouse ve Pemberton, 2002, s. 854). Stratejik planlama, “*Neredeyim, nerede olmak istiyorum ve istediğim yere nasıl varabilirim, hedefe ulaşabilmem için fırsatlar ve dezavantajlar nelerdir?*” gibi sorulara cevap bulmaya yardımcı olan bir yönetim tekniğidir (Akman ve Özasan, 2018, s. 58).

Stratejik planlama, kıt kaynaklardan en iyi şekilde faydalanmayı mümkün kılar (Güngör ve Kutlu, 2018, s. 308). Stratejik planlama gelecekte meydana gelebilecek sorunlarla yakından ilgilidir. Siyasi ve teknolojik gelişmeler, iç ve dış çevre koşulları, örgütsel ve toplumsal değişme ihtiyacı gibi örgütün geleceğini doğrudan etkileyebilecek unsurların örgüte zarar vermemesi, önceden bu durumlarla ilgili önlemlerin alınması için stratejik planlamaya ihtiyaç duyulmaktadır (Tortop vd., 2017, s. 225).

Türkiye’de, stratejik planlama ile ilgili düzenleme 10.12.2023 tarihinde çıkarılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile gerçekleştirilmiştir. Kanunun 3. Maddesinde stratejik planın tanımı yapılmış, 9. Maddesinde ise kamu kuruluşlarına stratejik plan hazırlama ve performans esaslı bütçeleme sistemine geçme yükümlülüğü getirilmiştir (Barca ve Nohutçu, 2008, s. 345).

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Yerel yönetimlere ilişkin hukuksal altyapıya baktığımızda ise, 5216 sayılı “Büyükşehir Belediyesi Kanunu”, 5302 sayılı “İl Özel İdaresi Kanunu” ve 5393 sayılı “Belediye Kanunu” ile de nüfusu 50.000’nin üzerinde olan tüm belediyeler stratejik plan yapmakla yükümlü ve sorumlu kılınmışlardır (Genç, 2009, s. 4).

Gürer (2006, s.94) sürekli değişen, belirsiz ve riskli bir çevre içinde faaliyette bulunan örgütlerin, bu değişimden ancak stratejik plan yaparak zarar görmeden çıkabileceklerini belirtmiştir. Halka hizmet sunan en yakın birimler olan belediyelerde, hizmette etkinlik ve verimliliği sağlamak, küreselleşme ve teknolojinin meydana getirdiği değişimlere ayak uydurmak (Taş vd., 2016, s. 61), günümüzde yaşanan ve giderek artan kentsel sorunlarla başa çıkabilmek ancak uzun vadeli stratejik planlarla mümkün olabilir. Bu çerçevede bu çalışmada belediyelerin, stratejik planlarında kentsel problemlere dayanma ve adapte olma yolunda önem arz eden kentsel dirençlilik kavramına yönelik algı düzeyleri ve kentsel dirençlilik sağlamak adına stratejik planlarında ne gibi faaliyetlere yer verdikleri değerlendirilecektir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın amacı, yöntemi ve sınırlılıkları

Bu çalışmanın amacı yerel yönetimler tarafından hazırlanan stratejik planların, özellikle son yıllarda sıklıkla kullanılan bir kavram olan kentsel dirençlilik bağlamında incelenmesidir. Çalışma TR63 bölgesi ile sınırlandırılmıştır. Bölgede Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illeri bulunmaktadır. Söz konusu illerden Hatay ve Kahramanmaraş Büyükşehir statüsü ile nitelendirilmişken, Osmaniye henüz büyükşehir olmamış il belediyesidir. Bu kapsamda çalışma; Hatay Büyükşehir Belediyesi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi’nin 2020-2024 stratejik planlarını kapsamaktadır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın Kamuda Stratejik Yönetim WEB sayfasından elde edilen stratejik planlar (WEB5) nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir analiz yöntemi olan içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi “*metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir*” (Stone ve ark. 1966, s. 213). TR63 bölgesi belediyelerinin stratejik planları kentsel dirençlilik bağlamında içerik analizine tabi tutulurken, Kaya ve

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Yaylı (2023) tarafından belirlenen kriterler esas alınmıştır. Kaya ve Yaylı (2023) OECD ve BM'nin kentsel dirençliliği ele alış biçimini baz alarak "çevre", "ekonomi", "toplum" ve "yönetişim" başlıkları ve bu başlıkların her birinin altında 5 alt başlık oluşturmuştur. Bu çerçevede çalışma kapsamına dâhil edilen TR63 bölgesi il belediyeleri tarafından 2020-2024 yılları için hazırlanan stratejik planlar "çevre", "ekonomi", "toplum" ve "yönetişim" başlıkları ve bunların alt başlıkları açasından incelenmiştir. Söz konusu başlıklar çalışmanın temaları, alt başlıkları ise kategorileri olarak varsayılmış ve içerik analizinde kodlamalar bu çerçeveye göre gerçekteşirilmifitir. Kodlamalar yapılırken içerik analizi sürecinde sıklıkla kullanılan NVIVO 14 programından yararlanılmıştır.

Nitel araştırmalarda geçerlik-güvenilirlikten ziyade inandırıcılık aranmaktadır (Başkale, 2016, s. 23). Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için araştırma başında belirlenen tema ve kategorilere uygun kodlamalar iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı yapılmış ve daha sonra karşılaştırılmıştır. Bu Şekilde yapılan veri analizinin güvenilirliği; $[Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) \times 100]$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994) Bu formülle hesaplanan çalışmanın güvenilirliği %94 olarak bulunmuştur.

2.2. Bulgular

TR63 bölgesi il belediyelerinin stratejik planları "çevre", "ekonomi", "toplum" ve "yönetişim" temaları ve bunların alt başlıklarından oluşan kategoriler çerçevesinde içerik analizine tabi tutulmuştur. Stratejik planda ilgili kategorilere ilişkin ifadeler kodlanmış ve frekans sayıları tablolaştırılmıştır.

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

2.2.1. Çevre

Tablo 1: TR63 Bölgesi İl Belediyeleri Stratejik Planlarının Çevre İle İlgili Düzenlemeleri

ÇEVRE İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER				
Kategoriler	Kategoriye İlişkin Kodlar	Frekans (Hatay)	Frekans (Kahramanmaraş)	Frekans (Osmaniye)
Afet Hazırlık Tedbirleri	Bilgilendirme çalışmaları	1	2	1
	Riski alanların dönüştürülmesi	4	0	2
	Afet planlaması gerçekleştirilmesi	4	2	4
	Afetlere yönelik alt yapı çalışmaları	1	0	0
Kategori Toplam Puanı		10	4	7
Doğal Kaynakların Korunması	Çevre bilincinin artırılması	1	0	1
	Doğal kaynaklarının korunmasına ilişkin tedbirler	3	0	2
Kategori Toplam Puanı		4	0	3
Düzenli Kentleşmenin Sağlanması	Kentsel dönüşümün sağlanması	2	0	0
	Sürdürülebilir kentleşmenin sağlanması	2	0	0
Kategori Toplam Puanı		4	0	0
Yeni Yeşil Alanlar Oluşturulması	Yeni Yeşil alanların Yapılması	3	1	1
	Mevcut Yeşil Alanların Genişletilmesi	1	2	1
Kategori Toplam Puanı		4	3	2
Alt Yapı İyileştirme Çalışmaları	Ulaşım	6	2	8
	Teknolojik	1	2	3
	Su ve atık su	3	0	5
	Sosyal	4	1	6
	Katı Atık	4	0	6
Kategori Toplam Puanı		18	5	28
ÇEVRE TEMASI TOPLAM PUANI		40	12	40

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda çevre temasına yönelik kategorilere ilişkin birçok farklı düzenlemeye yer verildiği görülmektedir. Afetlere karşı hazırlık tedbirleri ve alt yapı iyileştirme çalışmalarına verilen önem stratejik planda açıkça görülmektedir. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı, özellikle afet hazırlık tedbirleri kategorisinde diğer illerin stratejik planlarına göre açık ara önde yer almaktadır. Yine Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nın düzenli kentleşmenin sağlanmasına yönelik veriler içeren tek stratejik plan olması dikkat çekicidir. Çevre başlığı altında oluşturulan bütün kategorilere ilişkin verilerin yer aldığı Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı bu kategorideki genel frekans sayısı bakımından Osmaniye Belediyesi ile birlikte en yüksek değere ulaşmıştır. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda çevre temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Arıtılmış atıksuların başta tarım olmak üzere yeniden kullanılması için havza bazında planlama yapılacak ve su kaynakları üzerindeki baskı azaltılacaktır”*
- *“Afet riskli alanların tespiti ve ilanına ilişkin mevcut kriterler geliştirilecek ve netleştirilecek; yüksek öncelikli alanlar çok ölçütlü değerlendirme sistemiyle önceliklendirilerek ivedilikle dönüştürülecektir”*
- *“Kentsel dönüşüm uygulamalarında sürdürülebilir kentleşmeyi sağlayacak şekilde yapılması”*
- *“Yeşil şehir vizyonu kapsamında yaşam kalitesinin artırılması ve iklim değişikliğine uyumu kapsamında yeşil alanların miktarı artırılacaktır”*
- *“Kent içi raylı sistem projelerinin incelenmesi, onaylanması ve belediyelerin raylı sistem projelerinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından devralınmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemeye yönelik yönetmelikler hazırlanacak, raylı sistem tasarım kılavuzları güncellenecek, istatistiki veri altyapısı oluşturulacaktır”*

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı incelendiğinde, diğer iki belediyenin stratejik planına nazaran çevre konusunda daha az düzenleme yapıldığı görülmektedir. Stratejik planda doğal kaynakların korunması ve düzenli kentleşmenin sağlanması kategorilerine yönelik herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

görülmektedir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı çevre ile ilgili düzenlemelerde en yüksek frekans değerini ise altyapı iyileştirme çalışmaları kategorisinde ulaşmıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda çevre temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Halkımızın yangın, deprem vb. afetler için bilinçlendirilmesi”*
- *“Mevcut yeşil alanların niteliğini yükseltmek ve kişi başi aktif yeşil alan miktarını artırmak”*
- *“Köylerin mahalli müşterek nitelikli alt yapı ve üst yapı ihtiyaçları için Kırsal Altyapı Projesi (KIRDES) kapsamında küçük sulama tesisleri yapılması ve üst yapı faaliyetlerini desteklenmesi”*

Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı, Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'na benzer şekilde çevre temasına yönelik birçok farklı düzenlemeyi içermektedir. Stratejik planda Çevre teması altında yer alan düzenli kentleşmenin sağlanması kategorisi hariç diğer tüm kategorilere ilişkin çeşitli düzenlemeler yer almaktadır. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı özellikle altyapı iyileştirme çalışmalarına geniş yer ayıran bir stratejik plan olmuş ve frekans sayısı ile söz konusu kategoride ilk sırada yer almıştır. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı'nda çevre temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Afetlere karşi toplumsal bilincin artırılması, afetlere dayanıklı ve güvenli yerleşim yerlerinin oluşturulması ve risk azaltma çalışmaları yapılarak afetlerin neden olabileceği can ve mal kaybının asgari düzeye indirilmesi temel amaçtır.”*
- *“Çevre ve doğal kaynakların korunması, kalitesinin iyileştirilmesi, etkin, entegre ve sürdürülebilir şekilde yönetiminin sağlanması, her alanda çevre ve iklim dostu uygulamaların gerçekleştirilmesi, toplumun her kesiminin çevre bilinci ile duyarlılığının artırılması temel amaçtır”*
- *“Yeşil Şehir vizyonu kapsamında yaşam kalitesinin artırılması ve iklim değişikliğine uyumu teminen Őehirlerimizde Millet Bahçeleri yapılacak ve yeşil alanların miktarı artırılacaktır”*
- *“Kent içi toplu taşımada trafik yoğunluğu ve yolculuk talebindeki gelişmeler dikkate alınarak öncelikle otobüs,*

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Metrobüs ve benzeri sistemler tercih edilecek, bunların yetersiz kaldığı güzergâhlarda raylı sistem alternatifleri değerlendirilecektir”

2.2.2. Ekonomi

Tablo 2: TR63 Bölgesi İl Belediyeleri Stratejik Planlarının Ekonomi İle İlgili Düzenlemeleri

EKONOMİ İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER				
Kategoriler	Kategoriye İlişkin Kodlar	Frekans Hatay	Frekans (Kahramanmaraş)	Frekans (Osmaniye)
Yeni İstihdam Alanları Oluşturulması	Genele yönelik	1	0	4
	Gençlere yönelik	3	0	2
	Kadınlara yönelik	2	0	0
	Engellilere yönelik	1	0	2
Kategori Toplam Puanı		7	0	8
Öz Gelirlerin Artırılması	Gelirlerin artırılması	4	0	2
Kategori Toplam Puanı		4	0	2
Yerel İş Geliştirme Teşvikleri	Kentte yaşayanlara yönelik	0	0	1
	Kırsal alanlarda yaşayanlara yönelik	0	0	2
Kategori Toplam Puanı		0	0	3
Mesleki Beceri Kazandırma Eğitimleri	Vatandaşa yönelik	4	2	1
	Belediye personeline yönelik	2	1	1
Kategori Toplam Puanı		6	3	2
Sektörel Çeşitlilik Hedefleri	-	0	0	0
Kategori Toplam Puanı		0	0	0
EKONOMİ TEMASI TOPLAM PUANI		17	3	15

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda ekonomi temasına yönelik düzenlemeler incelendiğinde yeni istihdam alanları oluşturulması, öz gelirlerin artırılması ve mesleki beceri kazandırma eğitimleri kategorilerinde toplam 17 düzenleme yer alırken, yerel iş geliştirme teşvikleri ve sektörel çeşitlilik hedefleri kategorilerinde herhangi bir düzenlemenin bulunmadığı görülmektedir. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı özellikle mesleki beceri kazandırma eğitimlerine yönelik düzenlemelerde diğer belediyelere göre açık ara önde görünmektedir. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda ekonomi temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Gençlerin işgücü piyasasına aktif katılımları desteklenecek ve istihdam edilmeleri kolaylaştırılacaktır”*
- *“Vergi adaletini güçlendirici ve vergi tabanını genişletici revizyonlar yapılacak, yerel yönetimlerin öz gelirleri arttırılacak”*
- *“R63 Bölgesi'nde kurulu sanayi yapısı ve potansiyel gelişme alanları başta olmak üzere nitelikli işgücünün temini için mesleki eğitimin işlevselliğinin artırılması”*

Ekonomi temasında yer alan kategorilere ilişkin sadece 3 düzenleme tespit edilebilen Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda sadece mesleki beceri kazandırma eğitimlerinden söz edilmiştir. Hem vatandaşlara hem de belediye personellerine yönelik mesleki eğitimlere ilişkin veriler bulunan stratejik planda, diğer kategorilere yönelik herhangi bir düzenlemeye rastlanılamamıştır. Böylece Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı ekonomi teması bakımından diğer belediyelerin oldukça gerisinde kalmıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda mesleki beceri kazandırma eğitimlerine yönelik düzenlemelerden biri doğrudan alıntı ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Meslek edindirme kursları açarak vatandaşlarımızın kişisel gelişimlerine katkı sağlamak”*

Osmaniye Belediyesi'nin Stratejik Planı'nda ise Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'na benzer şekilde önemli ekonomik düzenlemeler yer almaktadır. Yeni istihdam alanlarının oluşturulması kategorisinde 8 frekans değeri ile tüm belediyelerden önde olan Osmaniye

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Belediyesi'nin stratejik planında sektörel çeşitlik hedefleri kategorisi hariç bütün kategorilere ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Yerel iş geliştirme teşviklerine ilişkin çalışma kapsamında incelenen belediyelerden sadece Osmaniye Belediyesi'nin Stratejik Planı'nda düzenlemelere rastlanılmıştır. Planda hem kentte yaşayan hem de kırsal alanda yaşayanlara yönelik iş geliştirme teşviklerine ilişkin veriler görülmüştür. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı'nda ekonomi temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- “Gençlerin işgücü piyasasına aktif katılımları desteklenecek ve istihdam edilmeleri kolaylaştırılacaktır”
- “Vergi adaletini güçlendirici ve vergi tabanını genişletici revizyonlar yapılacak, yerel yönetimlerin öz gelirleri artırılabacaktır.”
- “Kırsalda yaşam kalitesini artırmaya, kırsalı korunan, yaşanan ve üreten alanlar haline getirmeye yönelik çevresel destek ve teşvikler artırılabacaktır”
- “Yerel yönetimlerde çalışan personelin niteliğini artırmaya yönelik eğitimler verilecektir”

2.2.3. Toplum

Tablo 3: TR63 Bölgesi İl Belediyeleri Stratejik Planlarının Toplum İle İlgili Düzenlemeleri

TOPLUM İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER				
Kategoriler	Kategoriye İlişkin Kodlar	Frekans (Hatay)	Frekans (Kahramanmaraş)	Frekans (Osmaniye)
Sosyal ve Kültürel Etkinlikler	Sosyal yardımlar	11	4	4
	Sosyal ve kültürel faaliyetler	10	7	14
Kategori Toplam Puanı		21	11	18
Etkili Acil Müdahale Hizmetleri	Acil müdahale düzenlemeleri	3	4	1
Kategori Toplam Puanı		3	4	1

**Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı: 11, 2023 Güz,
e-ISSN: 2651-4605**

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Sağlık Hizmetleri	Halk sağlığı	8	1	3
	Çevre sağlığı	1	2	4
Kategori Toplam Puanı		9	3	7
Eğitim Hizmetleri	Genel bilinç seviyesinin artırılmasına (sosyal, kültürel, toplumsal vb.) ve dezavantajlı kesimlere yönelik	3	8	8
	Ekonomi ve üretime yönelik	6	3	1
	Çevreye yönelik	3	0	0
Kategori Toplam Puanı		12	11	9
Suçta Yönelik Önleyici Tedbirler	-	0	0	0
Kategori Toplam Puanı		0	0	0
TOPLUM TEMASI TOPLAM PUANI		45	29	35

Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda toplum temasına yönelik düzenlemeler incelendiğinde üç belediye arasında en yüksek frekans değerine ulaştığı görülmektedir. Bu durum Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nın topluma yönelik birçok düzenleme içerdiğini göstermektedir. Özellikle sosyal ve kültürel etkinlikler, sağlık hizmetleri ile eğitim hizmetleri kategorilerinde diğer belediyelere göre daha fazla düzenlemenin yer aldığı görülmektedir. Planda veri bulunmayan tek kategori suçta yönelik önleyici tedbirler kategorisidir. Zaten söz konusu kategoriye ilişkin çalışma kapsamında incelenen stratejik planlarının hiçbirinde herhangi bir veriye ulaşılamamıştır. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda toplum temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- “*Sosyal ve kültürel etkinlikler için uygun mekânların/merkezlerin sayılarının artırılması*”
- “*Afetlere daha etkin müdahale için kesintisiz ve güvenli haberleşme altyapısı kurulmasına yönelik çalışma yapılması*”
- “*Evden bakım ve evde sağlık hizmetleri yaygınlaştırılacaktır*”
- “*Kırsalda beşeri kaynakların gelişimine yönelik tarımsal üretim eğitimleri ve ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik*”

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

eğitimler ile eğitim ve sağlık altyapısının iyileştirilmesine yönelik bilinçlendirme eğitimi düzenlenmesi”

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı’nda da toplum temasına yönelik oldukça fazla sayıda düzenleme bulunmaktadır. Toplum teması Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı’nın en fazla düzenlemeyi içeren temasıdır. Çalışma kapsamında incelenen diğer stratejik planlarda olduğu gibi Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı’nda da suça yönelik önleyici tedbirler kategorisi hariç diğer bütün kategorilere ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı’nda toplum temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“İmar ve inşaat konularında yapılaşmanın yanı sıra yeşil alanların ve sosyal-kültürel donatı alanlarının yaygınlaştırılması”*
- *“İtfaiye teşkilatının modernizasyonunu sağlamak ve yangına ilk müdahale süresini belirli bir seviye tutmak/düşürmek”*
- *“Sağlıklı ve yaşanabilir çevresel koşulları oluşturmak”*
- *“Okullarda öğrencilere yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmesi”*

Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı çalışma kapsamında incelenen diğer stratejik planlar gibi toplum teması açasından oldukça zengindir. Diğer stratejik planlarda olduğu gibi Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı da en yüksek frekans değerini sosyal ve kültürel etkinlikler kategorisinde almıştır. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı’nda toplum temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Semtlerde çok amaçlı kültür sanat merkezlerini yaygınlaştırmak”*
- *“Acil yardım ve ambulans hizmetlerini geliştirmek”*
- *“Koruyucu sağlık önlemleri alarak toplum sağlığına katkıda bulunmak”*
- *“Kamu ve KÖİ yatırımları için proje hazırlık, uygulama, izleme ve değerlendirme konularında eğitim programları düzenlenecektir”*

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

2.2.4. Yönetişim

Tablo 4: TR63 Bölgesi İl Belediyeleri Stratejik Planlarının Yönetişim İle İlgili Düzenlemeleri

YÖNETİŞİM İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER				
Kategoriler	Kategoriye İlişkin Kodlar	Frekans (Hatay)	Frekans (Kahramanmaraş)	Frekans (Osmaniye)
Yerel Katılımın Sağlanması-Paydaşlık	Vatandaşların karar alma süreçlerine katılımı	4	2	5
	Özel sektör, diğer kamu kurumları ve STK'ların karar alma süreçlerine katılımı	7	2	8
	GZFT analizi, PESTLE analizi, anketler veya çalıştaylar düzenlenerek paydaş katılımlarının artırılması	4	4	4
Kategori Toplam Puanı		15	8	17
Yönetimde Açıklık ve Şeffaflık	Yönetim ve mali süreçlerde açıklık ve şeffaflık	5	4	6
Kategori Toplam Puanı		5	4	6
Yöneticilerin Halka Yakınlığı ve Erişilebilirliği	-	0	0	0
Kategori Toplam Puanı		0	0	0
Kamuoyu Yoklamasına Başvurulması	Belediye hizmetleri ve yönetimine ilişkin vatandaşların görüşlerinin alınması	0	1	0
Kategori Toplam Puanı		0	1	0
Aktif Kent Konseyi Yapılanması	Kent konseylerinin varlığı ve önemi	1	0	2
Kategori Toplam Puanı		1	0	2
YÖNETİŞİM TEMASI TOPLAM PUANI		21	13	25

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Şehrin yönetiminde katılımcı bir anlayışı hâkim kılmak için yönetim olgusuna önem verildiği açıkça görülen Hatay Büyükşehir Belediyesi stratejik planında yönetim temasında yüksek bir frekans değerine ulaşmıştır. Her ne kadar yöneticilerin halka yakınlığı ve erişilebilirliği ile kamuoyu yoklamasına başvurulması kategorilerine ilişkin herhangi bir düzenlemeye rastlanılmasa da diğer kategorilere ilişkin düzenleme sayısı fazladır. Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı 21 frekans değeri ile yönetim kategorisinde Osmaniye Belediyesi'nin arkasından ikinci sırada yer almıştır. Hatay Büyükşehir Stratejik Planı'nda yönetim temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Güçlü ve Zayıf Yönler ile Fırsatlar ve Tehditler (GZFT) analizinde paydaşların görüşlerine ağırlık verilerek katılım ve sahiplenmeyi sağlamak amaçlanmıştır”*
- *“Yerel yönetimlerde imar değişikliği, kaynak tahsisi, önceliklerin belirlenmesi gibi karar alma süreçleri şeffaflaştırılacak, internet üzerinden yayımlanacaktır”*
- *“Dezavantajlı kesimlerin yerel yönetimlerdeki temsil ve karar alma süreçlerine katılım mekanizmaları güçlendirilecek, kent konseylerinde belirli bir oranda katılımı sağlanacak, alınacak önemli kararlarda halk oylamasına başvurulabilmesi gibi yollarla yerel hizmet sunumunda bu kesimlerin ihtiyaçlarının daha fazla dikkate alınması sağlanacaktır”*

Çalışma kapsamında incelenen diğer stratejik planlara göre yönetim konusundaki düzenlemelerin frekans sayısı bakından oldukça geride kalan Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda yöneticilerin halka yakınlığı ve erişilebilirliği ile aktif kent konseyi yapılanması kategorilerine ilişkin herhangi bir veriye rastlanılamamıştır. Buna rağmen Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı belediye hizmetleri ve yönetimine ilişkin vatandaşların görüşlerinin alınması için anket düzenleyerek kamuoyu yoklaması yapmış ve böylece kamuoyu yoklamasına başvurulması kategorisine ilişkin veriye rastlanılan tek stratejik plan olmuştur. Diğer belediyelerin stratejik planlarında kamuoyu yoklamasına ilişkin herhangi bir ifadeye rastlanılamamıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda yönetim

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Paydaşlar tespit edildikten ve önceliklendirildikten sonra paydaşların görüş ve önerilerinin alınması ve bu doğrultuda stratejik plana yön verilmesi amacıyla paydaşlarımıza yönelik anket formu hazırlanmış ve paydaş kurumlara gönderilmiştir”*
- *“Büyükşehir Belediyemiz 2016 yılından itibaren Elektronik Belge Yönetim Sistemini kullanmaktadır. Sistem, şeffaf yönetim anlayışı doğrultusunda kurum içi yazışmaların dijital ortama taşınmasını, diğer kurumlarla kolay ve kesintisiz elektronik belge akışının sağlanmasını, haberleşme ve kırtasiye giderlerinden tasarruf edilmesini sağlamıştır”*
- *“Vatandaş görüşlerini almak üzere anket hazırlanmış ve kurumun internet sitesinde duyurulmuştur”*

Yönetişim temasına yönelik yapılan incelemede içerdii düzenleme sayısı bakımından ilk sıraya yerleşen Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı’nda Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı’na benzer şekilde, sadece yöneticilerin halka yakınlığı ve erişilebilirliği ile aktif kent konseyi yapılanması kategorilerine ilişkin bir düzenlemeye rastlanılamamıştır. Özellikle yerel katılımın sağlanması-paydaşlık ve yönetimde açıklık ve şeffaflık kategorilerinde ise stratejik planda birçok düzenleme yer almış ve söz konusu kategorilerde diğer belediyelerin önünde yer almıştır. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı’nda yönetişim temasına ilişkin bazı düzenlemeler doğrudan alıntılar ile aşağıda sunulmuştur;

- *“Plan döneminde aktif vatandaşlık bilincinin geliştirilmesi, karar alma süreçlerine STK’ların etki katılımının sağlanması, sivil toplum kamu-özel sektör işbirliğinin artırılması ve sosyal diyalog ortamının geliştirilmesi, STK’ların kurumsal, beşerî ve finansal kapasitelerinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir”*
- *“Demokratik, katılımcı, çoğulcu, şeffaf ve hesap verebilir örgütlü bir sivil toplum oluşumunu güçlendirecek düzenlemeler yapılacaktır”*
- *“Kent konseylerinin daha aktif hale getirilmesine yönelik düzenleme yapılacaktır”*

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Tartışma ve Sonuç

TR63 Bölgesi il belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının belediyelerin stratejik planları üzerinden araştırıldığı bu çalışmada, OECD ve BM'nin dirençli kenti ele alış şeklinden esinlenerek hazırlanan temalar ve kategoriler esas alınmış ve stratejik planlar bu çerçevede içerik analizine tabi tutulmuştur.

Çalışma kapsamında incelenen stratejik planlar genel olarak değerlendirildiğinde Hatay Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda kentsel dirençliliğe yönelik toplam 123, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda 57, Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı'nda ise 115 ifadeye rastlanılmıştır. Buna göre Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin kentsel dirençlilik farkındalığında ilk sırada yer aldığı grlmektedir. Osmaniye Belediyesi Stratejik Planı Hatay Büyükşehir Belediyesi'ne oldukça yakın bir frekans değerine ulaşırken Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin iki belediyenin de oldukça geride kaldığı dikkat çekmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin evre ve ekonomi temalarında diğer belediyelere kıyasla oldukça az düzenleme yapmasının etkisi olduğu grlmektedir.

TR63 bölgesi il belediyelerinin stratejik planları evre temasına yönelik incelendiğinde Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin oldukça fazla sayıda düzenleme yaptığı grlmektedir. Afet hazırlık tedbirlerine yönelik  belediye de çeşitli düzenlemelere stratejik planlarında yer vermiştir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi sadece afetlere yönelik bilinçlendirme çalışmaları ve afet planlamaları üzerinde dururken Osmaniye Belediyesi stratejik planında bunlara ilaveten riskli alanların dönüştürülmesine ilişkin de ifadelere yer vermiştir. Bu kategoride en yüksek frekansa sahip Hatay Büyükşehir Belediyesi ise afetlere yönelik alt yapı çalışmalarına ilişkin de düzenleme yapan tek belediye olmuştur. Doğal kaynakların korunmasına ilişkin düzenlemeler incelendiğinde Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin hem vatandaşlarda evre bilinci oluşturarak bir tedbir almaya çalıştığı hem de doğrudan evre ve su kaynaklarını kirliliklerden ve tahrip edilmekten korumaya yönelik hedefler öngördüğü grlmektedir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda ise doğal kaynakların korunmasına ilişkin herhangi bir düzenlemeye rastlanılmamıştır. evre temasının kategorilerinden biri olan düzenli kentleşmenin sağlanması

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

kategorisine ise sadece Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin yer verdiği görölmektedir. Özellikle sürdürülebilir kentleşme vurgusunun sıklıkla yapıldığı stratejik planda düzenli kentleşmeye verilen önem gösterilmiştir. Diğer iki belediyenin ise düzenli kentleşmenin sağlanmasına yönelik herhangi bir düzenlemeye yer vermemesi önemli bir eksiklik olarak dikkat çekmektedir. Belediyelerin asli görevlerinden olan yeşil alanlar ve altyapı çalışmaları bütün stratejik planlarda yer alması oldukça doğaldır. Kaldı ki çevre temasının bu kadar yüksek frekans değerlerine ulaşmasında da bu durum oldukça etkili olmuştur. Belediyeler yeşil alanlar yapma veya var olanları korumaya yönelik plan ve projelerini ve altyapı iyileştirmeye yönelik programlarına stratejik planlarında oldukça geniş bir şekilde yer vermiştir. Buna rağmen bu kategorilerde de geride kalan Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi çevre temasında son sırada yer almıştır. Kısaca özetlemek gerekirse çalışma kapsamında incelenen stratejik planların kentsel dirençliliğinin çevre temasındaki düzenlemeleri yeterli olsa da düzenli kentleşmenin sağlanması ve doğal kaynakların korunmasına daha fazla önem verilmesi önerilmektedir. Söz konusu kategorilere yönelik plan ve projelerin artması ve bunların uygulamaya konulması bu kentlerin dirençliliğini de artırabilecektir.

TR63 bölgesi il belediyelerinin stratejik planları ekonomi temasına yönelik incelendiğinde Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesine oranla çok daha yüksek bir frekans değerine ulaştığı görölmektedir. Hatay Büyükşehir Belediyesi'nin hem gençlere hem kadınlara hem de engellilere yönelik ayrı ayrı istihdam amaçlarından bahsetmesi oldukça önemlidir. Kadınlara yönelik özel bir istihdam hedefinden bahsedilmese de Osmaniye Belediye'si de yeni istihdam alanlarının oluşturulmasına yönelik hedeflere stratejik planında yer vermiş hatta frekans sayısı bakımından ilk sıraya yerleşmiştir. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda ise söz konusu kategoriye yönelik hiçbir düzenlemeye rastlanılmaması önemli bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır. Kentsel dirençliliğinin sağlanmasında önemli kriterlerden biri olarak görülen öz gelirlerin artırılması konusu yeni istihdam alanlarının oluşturulması kategorisine benzer şekilde Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi Stratejik Plan'larında kendine yer bulmuş fakat Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda yer almamıştır. Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı bu kriter de önemli bir eksikliğe

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

sahiptir. Stratejik planında yerel iş geliştirme teşviklerine yer veren tek belediye Osmaniye Belediyesi'dir. Osmaniye Belediyesi stratejik planında hem kentte yaşayanlara hem de kırsal alanlarda yaşayanlara üretimin artması, yerel işlerin gelişmesi açısından teşvikler sağlanacağı ve projeler üretileceğini ifade etmiştir. Diğer iki belediyenin stratejik planında bu konuyla ilgili herhangi bir düzenlemeye rastlanılmamıştır. Ekonomi temasının en fazla frekansa sahip kategorisi mesleki beceri kazandırma eğitimleridir. Çalışma kapsamında incelenen stratejik planların hepsinde hem vatandaşların hem de belediye personellerinin niteliklerini artıracak mesleki beceri kazandırma eğitimleri yapıldığı ve yapılmaya devam edileceğine ilişkin vurgular yer almaktadır. Ekonomi temasının son kategorisi olan sektörel çeşitlilik hedeflerine ise çalışma kapsamında incelenen stratejik planların hiçbirinde yer verilmemiştir. Bu durum stratejik planlar için önemli bir eksiklik olarak nitelendirilebilecektir. Ekonomi teması genel olarak değerlendirildiğinde söz konusu temaya ilişkin toplam 35 düzenleme tespit edilmiştir. Bu sayı diğer temalardan oldukça düşüktür. Bu duruma yerel yönetimlerin ekonomi konusunu daha makro bir mesele olarak düşünüp kendilerini bu konuda daha az sorumlu hissetmelerinin neden olabileceği düşünülebilecektir. Buna rağmen kentsel dirençliliğin en önemli boyutlarından biri olan ekonomiyi yerel yönetimlerin daha fazla önemsemesi, yeni istihdam alanlarının yaratılması, öz gelirlerin artırılması, yerel işlerin gelişmesi için teşviklerin sunulması, vatandaşların yeni mesleki bilgilerin edinmesini sağlayacak eğitimlerin yaygınlaştırılması, sektörel çeşitliliğin sağlanması için çalışmalar gerçekleştirmesi önemlidir. TR63 bölgesi belediyelerinin de bu konulara verdikleri önemi artırması bölge kentlerinin dirençliliğinin artırılmasında faydalı olabilecektir.

Kentsel dirençliliğin toplum teması altında oluşturulan kategoriler yerel yönetimlerin hizmet ve ilgi alanları girmesi bakımında stratejik planlarda güçlü bir şekilde kendine yer bulmuştur. Çalışma kapsamında incelenen stratejik planlarda toplum temasına ilişkin toplam 109 ifade tespit edilmiştir. Belediyelerin en temel faaliyetlerinden biri olan sosyal ve kültürel etkinlikler kategorisi söz konusu temanın en yüksek frekans değerine ulaşan kategorisi olmuştur. Çalışma kapsamında incelenen bütün stratejik planlarda belediyeler yaptıkları veya yapmayı planladıkları sosyo-kültürel faaliyetlere yer vermiş, bu faaliyetlerin artırılması için yeni alanlar yapılması vaatlerini sıralamıştır. Benzer şekilde belediyelerin yaptıkları ve

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

yapmayı planladıkları sosyal yardımlar da bu kategoride değerlendirilmiştir. Bütün belediyeler vatandaşlara destek olmaya çalışmış gerek aynı gerekse nakdi yardımlar ile vatandaşlara destek olmaya çalışmıştır. Sosyo-kültürel etkinliklerin yanında vatandaşların sağlıklı bir çevrede yaşamasına ve halk sağlığının korunmasına yönelik düzenlemeler de stratejik planlarda kendine yer bulmuştur. Eğitim konusu da yine stratejik planlarda yer alan önemli konulardan biri olmuş gerek toplumun genel eğitim seviyesinin yükseltilmesine gerek ekonomik üretimin artırılmasına gerekse de çevre bilincinin artırılmasına yönelik eğitimlerden stratejik planlarda söz edilmiştir. Toplum temasına ilişkin stratejik planların en büyük eksikliği suçla yönelik önleyici tedbirlerdir. Çalışma kapsamında incelenen stratejik planların hiçbirinde bu konuya ilişkin bir düzenlemeye rastlanılamamıştır. Bu duruma Türk idaresinde suçla yönelik tedbirlerin yasal düzenlemeler ile alınacağı ve günlük hayatta suçun önlenmesine ilişkin faaliyetlerin kolluk kuvvetlerinin sorumluluğunda olduğu düşüncesinin neden olduğu düşünülebilecektir. Buna rağmen kentsel dirençliliğin sağlanmasında yerel yönetimlere de önemli sorumluluklar düşmekte, suçla yönelik önleyici tedbirler olarak kentsel dirençliliğin artması sağlanabilecektir. Bu nedenle yerel yönetimlerin bu konuyu da dikkate alıp hem stratejik plan gibi planlarında değerlendirmesi hem de vatandaşları suçlara karşı bilinçlendirme, suçları azaltıcı etkinlikler gerçekleştirme, alkol, uyuşturucu gibi suçla neden olan bağımlılıklarla mücadele etme gibi konulara yönelik uygulamalar gerçekleştirmelidir.

Kentsel dirençliliğin son teması olan yönetim, çalışma kapsamında incelenen stratejik planlarda ekonomi temasından sonra en az düzenlemenin yapıldığı tema olmuştur. Yerel karılımin sağlanması-paydaşlık kategorisi ise söz konusu temanın en yüksek frekans değerine ulaşan kategorisi olmuştur. Çalışma kapsamında incelenen stratejik planların tamamında vatandaşların karar alım süreçlerine katılması ve kamu kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve belediye işbirliklerine ilişkin düzenlemelere yer verildiği görülmektedir. TR63 Bölgesi il belediyelerinin tamamı stratejik plan hazırlama sürecinde GZFT ve PESTLE analizleri yaparak paydaşların katılımına önem verdiğini göstermiştir. Son yıllarda kamu yönetiminin temel ilkelerinden biri olan açıklık ve şeffaflık da yine stratejik planlarda kendini göstermektedir. İncelenen stratejik planların hepsinde açıklık ve şeffaflığa vurgu yapılmış, bu kavramlar belediyelerin misyon cümlelerinin de temel kavramlarından

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

biri olmuştur. Güçlü bir yönetim anlayışının göstergelerinden biri olan kamuoyu yoklamasına başvurulmasını sadece Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi gerçekleştirmiştir. Belediye, vatandaşa sundukları hizmetler ve yönetimden duyulan memnuniyete ilişkin vatandaşların görüşlerinin alınması için anket oluşturarak kurumun WEB sitesinde vatandaşlara sunmuştur. Diğer iki belediye paydaş analizine önem verse de kamuoyu yoklamasına başvurmamıştır. Bu durum söz konusu belediyelerin eksikliklerinden biri olarak gösterilebilecektir. Kentteki kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri, siyasi partiler, muhtar temsilcileri gibi kent paydaşlarını bir araya getiren kent konseyleri yerel yönetimlerde önemli yönetim merkezlerindedir. Bu nedenle kent konseyleri yönetim konusunda kategorilerden biri olmuştur. Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi hazırladıkları stratejik planlarda az da olsa kent konseylerine yer verirken, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı'nda kent konseylerine ilişkin herhangi bir ifadeye rastlanılmamıştır. Kent konseyleri konusu da genel olarak değerlendirildiğinde stratejik planlarda yeteri kadar yer bulamadığını söylemek mümkündür. İyi yönetim için bütün paydaşların yönetim ve karar alma süreçlerine etkin katılımı gerekliliği düşünöldüğünde TR63 Bölgesi belediyelerinin kent konseylerine verdikleri önemi artırması gerektiği söylenilebilecektir. Çalışma kapsamında incelenen her üç belediyenin stratejik planlarının ortak özelliklerinden biri de hiçbirinin stratejik planında yöneticilerin halka yakınlığı ve erişilebilirliği kategorisine ilişkin herhangi bir veriye rastlanılmamasıdır. Bu durumun ortaya çıkmasında yerel yönetimlerin halka yakın birimler olduğu ve zaten yöneticilere erişimin kolaylıkla yapılabildiği düşüncesinin etkili olduğu düşünölebilir. Buna rağmen etkin bir yönetim için yöneticilerin halka yakınlığının daha fazla artırılması, yöneticilerin daha erişilebilir hale gelmesi elzemdir. Örneğin açık kapı günleri, halk toplantı günleri gibi vatandaşlarla daha iç içe olunabilecek etkinlikler kentin yönetim kapasitesini güçlendirebilecektir.

Çalışma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde Hatay Büyükşehir Belediyesi ve Osmaniye Belediyesi'nin stratejik planlarında kentsel dirençlilik farkındalığının Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesine göre çok daha fazla olduğu, TR63 Bölgesi belediyelerinin stratejik planlarının çevre ve toplum temalarına, ekonomi ve yönetim temalarına göre çok daha duyarlı olduğu, bu durumun ortaya çıkmasında

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

özellikle çevre, altyapı çalışmaları, sosyal ve kültürel etkinlikler, eğitim ve sağlık yardımları gibi belediyelerin öncelikli görevleri arasında yer alan kategorilerin sebep olduğu söylenebilir. Belediyelerin kentsel dirençliliği artırmak için özellikle ekonomi alanındaki düzenleme ve uygulamalarını artırması ve kentlerde işlenen suçları önlemeye yönelik tedbirleri de kendi sorumluluklarının bir parçası olarak görmeleri gereklidir. Ayrıca, yöneticiler halka daha yakın ve daha erişilebilir olmaya özen göstermeli ve güçlü bir yönetim ağının kurulabilmesi için kent konseylerine daha fazla önem vermelidir.

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Kaynakça

- Akman, Ç. ve Özaslan, A. (2018). Türkiye’de stratejik planlama: büyükşehir belediyelerinin stratejik planları ne söylüyor?. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(14), 55-90.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Bautista-Puig, N., Benayas, J., Mañana-Rodríguez, J., Suárez, M., ve Sanz-Casado, E. (2022). The role of urban resilience in research and its contribution to sustainability. *Cities*, 126, 103715.
- Çetin, S. (2017). Stratejik yönetim. S. Sözen, (Ed.), *Yönetim bilimi 2* içinde (4-28). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Basım Evi.
- Davis, J. P. (2018). The resilience of a London great estate: urban development, adaptive capacity and the politics of stewardship. *Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability*, 11(1), 103-127.
- Genç, F. N. (2009). Türk kamu yönetiminde stratejik planlama. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (23).
- Güngör, Ş., ve Kutlu, Ö. (2018). Yerel yönetimlerde stratejik yönetim yaklaşımı. *Kent Akademisi*, 11(2), 305-316.
- Gürer, H. (2006). Stratejik planlamanın temelleri ve Türk kamu yönetiminde uygulanmasına yönelik öneriler. *Sayıştay Dergisi*, (63), 91-105.
- Kaya, H. ve Yaylı, H. (2023). Belediyelerin kentsel dirençlilik algısını stratejik planlardan okumak: TR71 bölgesi örneği. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 6(2) , 376-385.
- Kim, D. ve Lim, U. (2016). Urban resilience in climate change adaptation: A conceptual framework. *Sustainability*, 8(4), 405.
- Konukcu, B.E. (2020). Akut şok ve kronik stresler karşısında kentsel dayanıklılık ve sürdürülebilir dayanıklılık yaklaşımı. *Esneklik*, 4(2), 323-345.
- Meerow, S., Newell, J. P., ve Stults, M. (2016). Defining urban resilience: a review. *Landscape And Urban Planning*, (147), 38-49.

- Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652
- Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded Sourcebook*. (2ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Moloney, S., ve Doyon, A. (2021). The resilient melbourne experiment: analyzing the conditions for transformative urban resilience implementation. *Cities*, (110), 103017.
- Nohutçu, A. ve Barca, M. (2017). Kamu yönetiminde stratejik yönetim ve türk kamu yönetiminde stratejik planlama uygulamasına eleştirel bir bakış. İçinde Balcı A. (ed.), *Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, (337-363). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Ribeiro, P. J. G., ve Gonçaves, L. A. P. J. (2019). Urban resilience: a conceptual framework. *Sustainable Cities And Society*, 50, 101625.
- Salimi, M., ve Al-Ghamdi, S. G. (2020). Climate change impacts on critical urban infrastructure and urban resiliency strategies for the Middle East. *Sustainable Cities and Society*, 54, 101948.
- Shao, W., Su, X., Lu, J., Liu, J., Yang, Z., Mei, C., ve Lu, J. (2021). Urban resilience of Shenzhen city under climate change. *Atmosphere*, 12(5), 537.
- Sharifi, A., ve Yamagata, Y. (2016). Urban resilience assessment: Multiple dimensions, criteria, and indicators. *Urban Resilience: a transformative approach*, 259-276.
- Spaans, M., ve Waterhout, B. (2017). Building up resilience in cities worldwide–rotterdam as participant in the 100 resilient cities programme. *Cities*, (61), 109-116.
- Stone P. J, Dunphy D. C, Marshall S S, Ogilvie, D. M. (1966). *the General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis*, The M.I.T. Press, Massachusetts.
- Stonehouse, G., ve Pemberton, J. (2002). Strategic planning in smes–some empirical findings. *Management Decision*, 40(9), 853-861.
- Taş, İ. E., Çiçek, Y., ve Koçar, H. (2016). Büyükşehir belediyelerinde stratejik plan analizi: Kahramanmaraş büyükşehir belediyesi örneği. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(2), 57-76.
- Tortop, N., İsbir, E. G., Aykaç, B., Yayman, H., ve Özer, M. A. (2017). *Yönetim bilimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

**Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı: 11, 2023 Güz,
e-ISSN: 2651-4605**

Mert, E. ve Kan M. E. (2023). TR63 bölgesi belediyelerinin kentsel dirençlilik farkındalıklarının stratejik planlar üzerinden incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 97-125. DOI: 10.54557/karataysad.1347652

Wagner, I. ve Breil, P. (2013). The role of ecohydrology in creating more resilient cities. *Ecohydrology & Hydrobiology*, 13(2), 113-134.

WEB1-<https://www.undrr.org/terminology/resilience> (erişim tarihi 11.08.2023).

WEB2-<https://www.undrr.org/publication/making-cities-resilient-report-2012> (erişim tarihi 11.08.2023).

WEB3-<https://www.gfdrr.org/en/crp> (erişim tarihi 11.08.2023).

WEB4-<https://www.oecd.org/cfe/regionaldevelopment/resilient-cities.htm> (erişim tarihi 11.08.2023).

Yıldız, R. (2013). Belediyelerde stratejik planlamanın uygulanabilirliği: Fatih belediyesi örneği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 5(18), 39-62.

